SÜRELİDİR

7121323
324

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.007/00. 700

9..14../2007

KONU : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 30.03.2007 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-30454 sayılı yazısı

İlgi yazı ekinde Bakanlığıma gönderilen Aydın Milletvekili Sayın Özlem ÇERÇİOĞLU ve Erzurum Milletvekili Sayın İbrahim ÖZDOĞAN'a ait yazılı soru önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:
Gereği :
- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 2 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :
- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 2 Yazı

Devlet Bakanlıkları B Blok Zemin Kat No:37 Başbakanlık Merkez Bina 06100 ANKARA Ayrıntılı Bilgi İçin İrtibat Mercan ÇELİKCİ
Telefon : (0312) 413 72 63 Faks : (0312) 417 39 87 E-posta: mcelikci@shcek.gov.tr

7/21323

AYDIN MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZLEM ÇERÇİOĞLU'NUN
7/21323 ESAS NOLU SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR

Türk Hava Yolları'nda 800 kadın kabin memuruna imzalattırılan sözleşmeler gereği, hamilelik durumunda sözleşmelerinin tek taraflı fes edileceği ifade ediliyor. Buna göre;

SORU 1:

Kamu personel alımlarında cinsiyet ayrımcılığı yapılmamasına ilişkin "Personel Temininde Eşitlik İlkesine Uygun Hareket Edilmesi" konulu 2004/7 sayılı Başbakanlık Genelgesi yürürlüğe girmiş ve Genelge'nin tüm kamu kurum ve kuruluşlarına iletilmesine rağmen neden hala Türk Hava Yolları Yönetimi bu genelgeyi uygulamamakta direniyor?

CEVAP 1:

Türk Hava Yolları A.O. bünyesinde sözleşmeli kabin memuru unvanı ile personel temininin sağlanması amacıyla kullanılan "Kabin Memuru Belirli Süreli İş Sözleşmesi"nin "Görev Yeri, Unvanı ile Çalışma Düzeni, Şekil ve Şartları" başlıklı bölümünde "Kabin Memuru yalnız bu görevi yerine getirmek üzere istihdam edileceğinden uçuculuğa mani bir halin vukuunda (hamilelik dahil) Ortaklık, tek taraflı olarak hizmet akdini hitamından önce ihbar ve ihtara hacet kalmaksızın feshetmeye yetkilidir." ifadesi insan hakları, kadın hakları,Anayasanın eşitlik ilkeleri açısından değerlendirildiğinde;

- Ülkemizin 1985 yılında taraf olduğu ve 1986 yılında yürürlüğe giren BM Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesinin (CEDAW) istihdam alanındaki alınması gereken tedbirleri içeren 11. maddesinde; "Evlilik ve analık sebebiyle kadınlara karşı ayrımı önlemek ve etkin çalışma hakkını sağlamak amacıyla, Taraf Devletler uygun önlemleri alacaklardır." ifadesine,
- Ülkemizin onaylayarak taraf olduğu 111 sayılı "Ayrımcılık (İş ve Meslek) Sözleşmesi"nin 1 inci maddesinde;

"Bu sözleşme bakımından "Ayrım" deyimi;

- Irk, renk, cinsiyet, din, siyasal inanç, ulusal veya sosyal menşe bakımından yapılan iş veya meslek edinmede veya edinilen iş veya meslekte tabi olunacak muamelede eşitliği yok edici veya bozucu etkisi olan her türlü ayrılık gözetme, ayrı tutma veya üstün tutmayı,
- İlgili üye, memleketin, varsa temsilci, işçi ve işveren teşekkülleri ve diğer ilgili makamlarla istişare etmek suretiyle tespit edeceği, meslek veya iş edinmede veya edinilen iş veya meslekte tabi olunacak muamelede eşitliği yok edici veya bozucu etkisi olan bütün diğer ayrılık gözetimi, ayrı tutma veya üstün tutmayı, ifade eder.
- Belirli bir iş için, o işin mahiyeti icabı yapılan herhangi bir ayrılık gözetme, ayrı tutma veya üstün tutma ayrım sayılmaz.

Bu sözleşme bakımından "iş" ve "meslek" terimleri, mesleki eğitimi, bir işe ve çeşitli mesleklere girmeyi ve çalışma şartlarını kapsar." hükmüne,

- 2001 ve 2003 tarihli AB Müktesebatına Uyum Türkiye Ulusal Programlarımızda "Sosyal, Politika ve İstihdam" başlıklı fasılda istihdamda kadın ve erkek arasında muamele eşitliği ilkesi doğrultusunda ilgili direktiflere uyum sağlanacağı taahhüdü çerçevesinde 2004 yılında Anayasanın 10 uncu maddesinde yapılan değişiklikle **"Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür."**hükmüne,
- Anayasamızın 48 inci maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen, herkesin dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetine sahip olduğu hükmüne, 49 uncu maddede belirtilen "Çalışma herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları korumak, çalışmayı desteklemek ve işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak için gerekli tedbirlerin alınması hükmüne ve 70 inci maddede vurgulanan her Türk'ün kamu hizmetlerine girme hakkına sahip olduğu, hizmete alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayrım gözetilemeyeceği hükmüne,
- 2003 yılında yürürlüğe giren Yeni İş Kanunu'nda işçi-işveren ilişkilerinde cinsiyet dahil hiçbir nedenle temel insan hakları bakımından ayrım yapılmayacağına dair hükümlere,
- Kamu Personel alımlarında cinsiyet ayrımcılığı yapılmamasına ilişkin "Personel Temininde Eşitlik İlkesine Uygun Hareket Edilmesi" konulu 2004/7 sayılı Başbakanlık Genelgesi'ne
- 2003 tarihli "AB Müktesebatına Uyum Türkiye Ulusal Programı"nda uyum çalışmasında yapılması gereken direktifler arasında bulunan "Kadın ve Erkeklere, İstihdama Kabul, Mesleki Eğitim ve Yükselme ile Çalışma Şartlarında Eşit Muamele Yapılmasına İlişkin 76/207/EEC Sayılı Konsey Direktifi"nde kadınların gebelik ve analık hallerinde korunmalarına ilişkin yer alan hükümlere,

aykırılık teşkil ettiği tespit edilerek söz konusu "Kabin Memuru Belirli Süreli İş Sözleşmesi"nde yer alan cinsiyete dayalı ayrımcılık içeren söz konusu hükmün Sözleşmeden çıkarılması konusunda Bakanlığım tarafından gerekli girişimlerde bulunulmuştur. Bu girişimler sonucunda THY söz konusu maddenin "Kabin Memuru yalnız bu görevi yerine getirmek üzere istihdam edileceğinden uçuculuğa mani bir halin vukuunda Ortaklık tek taraflı olarak hizmet akdini hitamından önce ihbar ve ihtara hacet kalmaksızın feshetmeye yetkilidir." şeklinde yeniden düzenlendiğini tarafıma bildirmiştir.

SORU 2 :

Türk Hava Yolları'nda yaşanan bu kadın ayrımcılığı başka kurumlarda da yaşanmakta mıdır?

CEVAP 2 :

Bakanlığım tarafından kadına yönelik ayrımcılığın önlenmesi amacıyla uygulamaya ilişkin gerekli takipler yapılmakta olup,cinsiyet ayrımcılığının tespiti halinde gerekli girişimlerde bulunulmaktadır.

7/21323

SORU 3 :

BM, CEDAW ve uluslararası sözleşmelerdeki cinsiyete dayalı ayrım yapılamayacağı ilkesine rağmen Türk Hava Yollarının bu tutumu karşısında Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı olarak ne gibi çalışmalarınız olmuştur?

CEVAP 3 :

Bakanlığıma bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünce toplumsal hayatın her alanında cinsiyete dayalı ayrımcılığın önlenmesi ve ayrımcılık içeren uygulamaların kaldırılması amacıyla çalışmalar yürütülmektedir.

SORU 4 :

7/16378 esas numaralı soru önergeme verdiğiniz yanıtta söz konusu sözleşmenin hamilelikle ilgili maddesinin mevzuatımıza, BM, CEDAW ve uluslararası sözleşmelerde belirtilen cinsiyet ayrımı yapılamayacağı ilkelerine aykın olduğunu kabul ederek "THY nezdinde girişim başlatacağınızı" belirtmiştiniz. Girişimde bulundunuz mu?Aldığınız sonuç nedir?

CEVAP 4 :

Bakanlığım tarafından gerekli girişimlerde bulunulmuştur. Bu girişimler sonucunda THY söz konusu maddenin "Kabin Memuru yalnız bu görevi yerine getirmek üzere istihdam edileceğinden uçuculuğa mani bir halin vukuunda Ortaklık tek taraflı olarak hizmet akdini hitamından önce ihbar ve ihtara hacet kalmaksızın feshetmeye yetkilidir." şeklinde yeniden düzenlendiğini tarafıma bildirmiştir.

Saygılarımla.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı